

Az Alkotmánybíróság döntésének tájékoztató jelleggel közzétett, nem hivatalos szövege. A hivatalos közzétételre a Magyar Közlönyben, illetve az Alkotmánybíróság Határozatai című hivatalos lapban kerül sor.

IV/2467/2023.

Az Alkotmánybíróság tanácsa alkotmányjogi panasz tárgyában meghozta a következő

végzést:

Az Alkotmánybíróság a Kúria Kfv.II.37.762/2022/24. számú ítélete alaptörvényellenességének megállapítására és megsemmisítésre irányuló alkotmányjogi panaszt visszautasítja.

Indokolás

- [1] 1. Az indítványozó gazdasági társaság jogi képviselője (DLA Piper Posztl, Nemescsói, Györfi-Tóth és Társai Ügyvédi Iroda) útján az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény (a továbbiakban: Abtv.) 27. §-a alapján alkotmányjogi panaszt terjesztett elő az Alkotmánybíróságnál, amelyben kérte a Kúria Kfv.II.37.762/2022/24. számú ítélete, a Fővárosi Törvényszék 105.K.701.596/2021/87. számú ítélete és a Gazdasági Versenyhivatal Vj/61-598/2017. számú határozata alaptörvény-ellenességének megállapítását és megsemmisítését. Az indítványozó álláspontja szerint a megjelölt ítéletek és hatósági határozat ellentétesek az Alaptörvény a XXIV. cikk (1) bekezdésével, a XXVIII. cikk (1) bekezdésével.
- [2] Az alkotmányjogi panasz alapjául szolgáló ügy lényege szerint a Gazdasági Versenyhivatal (a továbbiakban: GVH) 2020. december 18-án Vj/61-598/2017. számú határozatában megállapította, hogy a Személyzeti Tanácsadók Magyarországi Szövetsége (a továbbiakban: SZTMSZ) az általa elfogadott döntésekkel 2011. április 20-a és 2018. augusztus 15-e között a gazdasági verseny korlátozását célzó jogsértő magatartást tanúsított, ezért vele szemben 1 milliárd Ft összegű bírságot szabott ki. A GVH határozata az SZTMSZ jogsértő döntéseinek meghozatalában résztvevő tagvállalkozásokat, így az indítványozót is mögöttes felelősként nevesítette.
- [3] Az indítványozó és a mögöttes felelősként nevesített SZTMSZ tagvállalkozások keresetet nyújtottak be a GVH határozata ellen. Az elsőfokon eljáró Fővárosi Törvényszék 105.K.701.596/2021/87. számú ítéletében a II. rendű felperes keresetét alaposnak találta, az I., a III-VI., VIII. és IX. rendű felperesek keresetét kisebb részben

alaposnak találta, míg az indítványozó, mint VII. rendű felperes keresetét alaptalannak ítélte, ezért a II. rendű felperes vonatkozásában a GVH határozata rendelkező részét és a kapcsolódó indokolást megsemmisítette, továbbá a GVH határozat rendelkező részének III. pontjának fennmaradó részét és a kapcsolódó indokolást megsemmisítette és a GVH-t új eljárásra kötelezte, egyebekben a kereseteket elutasította.

- [4] A felülvizsgálati eljárásban eljáró Kúria Kfv.II.37.762/2022/24. számú ítéletében az elsőfokú bíróság ítéletét akként változtatta meg, hogy a GVH határozatát megsemmisítette és a GVH-t új eljárásra kötelezte. A Kúria ítéletének [430]-[431] pontjaiban foglalt elvi tartalom szerint „A Tpvt. 78/A. § (1) bekezdése nem teszi lehetővé az engedékenységi politika alkalmazását a vállalkozások társulása döntése esetére. Társulási döntés miatt egy társulást versenyfelügyeleti bírság megfizetésére kötelező határozatban a társulás tagjait, amennyiben a jogsértőnek minősített döntés meghozatalában részt vettek, a határozat rendelkező részében „a jogsértő döntés meghozatalában részt vett” megnevezéssel kell szerepeltetni az egyes döntésekhez rendelt. A társulási döntés miatt a társulást versenyfelügyeleti bírság megfizetésére kötelező határozat rendelkező részében a tagvállalkozások felelősségi aránya nem szerepelhet.”
- [5] 2. Az indítványozó a GVH határozata és a közigazgatási per során hozott elsőfokú és kúriai ítéletek alaptörvény-ellenességnek a megállapítását és megsemmisítését kérte az Abtv. 27. §-a alapján.
- [6] Az indítványozó előadta, hogy a GVH versenyfelügyeleti eljárásának megindítása előtt már hónapokkal korábban a bírság mellőzésére vonatkozó engedékenységi kérelmet nyújtott be, amelyben számos bizonyítékot önként a GVH rendelkezésére bocsájtott. Ezt követően a GVH eljárásában 32 hónap és 10 nap telt el anélkül, hogy a GVH az engedékenységi kérelemről döntést hozott volna, az eljárás időtartama alatt az indítványozó engedékenységi kérelmezői státuszát feltételezve gyakorolta ügyféli jogait illetve tett eleget ügyféli kötelezettségeinek. A GVH fél évvel az eljárás lezárulta előtt hozott végzésében arra tekintettel tagadta meg az indítványozó engedékenységekben részesítését, hogy a vizsgált magatartást vállalkozások társulása által hozott döntéseknek minősítette, amely esetében nincs helye engedékenységi kérelem benyújtásának.
- [7] Az indítványozó álláspontja szerint azzal, hogy a GVH észszerűtlenül hosszú hallgatást követően úgy hozta meg érdemi határozatát, hogy az indítványozót nem részesítette az engedékenységi politika kedvezményében és az indítványozót mögöttes felelősként nevesítette, sérült a tisztességes hatósági eljáráshoz való joga, az észszerű időn belüli döntéshozatalhoz valamint a védekezéshez való joga. Az indítványozó szerint azzal, hogy a GVH 32 hónap és 10 napnyi hallgatás után utasította vissza az indítványozó engedékenységi kérelmét, nem teremtett az indítványozó számára valódi lehetőséget arra, hogy az alapügy során annak tudatában hozza meg ügyféli

döntéseit, hogy az általa benyújtott engedékenységi kérelem ellenére semmilyen kedvezményben nem részesülhet.

- [8] Az indítványozó szerint az eljáró bíróságok ítéletei arra tekintettel sértik az Alaptörvény XXVIII. cikk (1) bekezdését, hogy nem vizsgálták és nem orvosolták az indítványozó alapjogsérelmét, amelyet a GVH határozata okozott a fentebb kifejtettek szerint.
- [9] Az indítványozó alkotmányjogi panaszeljáráásban benyújtott észrevételében kifejtette, hogy álláspontja szerint a Kúria ítélete az Ügyrend 32. § (6) bekezdése értelmében arra tekintettel minősül az eljárást lezáró döntésnek, mivel a Kúria ítélete kizárja, hogy a GVH a megismételt eljárás során az indítványozó engedékenységi kérelmének visszautasítása illetve mögöttes felelősként történő nevesítésével kapcsolatban eltérő következtetésre jusson, így a Kúria támadott ítélete az indítványozó vonatkozásában a jogvitát a véglegesség igényével lezárta.
- [10] 3. Az Alkotmánybíróság az Abtv. 56. § (1) bekezdése értelmében elsőként az alkotmányjogi panasz befogadhatósága törvényi feltételeinek fennállását vizsgálta meg.
- [11] Az Abtv. 27. §-a *a)* és *b)* pontjai értelmében az Alaptörvény 24. cikk (2) bekezdés *d)* pontja alapján alaptörvény-ellenes bírói döntéssel szemben az egyedi ügyben érintett személy vagy szervezet alkotmányjogi panasszal fordulhat az Alkotmánybírósághoz, ha az ügy érdemében hozott döntés vagy a bírósági eljárást befejező döntés az indítványozó Alaptörvényben biztosított jogát sérti, és az indítványozó jogorvoslati lehetőségeit már kimerítette, vagy jogorvoslati lehetőség nincs számára biztosítva.
- [12] A testület megállapította, hogy az indítványozó érintettnek tekinthető és a rendelkezésére álló jogorvoslati lehetőségeket kimerítette.
- [13] Az indítványozó megjelölte az Alkotmánybíróság hatáskörére vonatkozó törvényi rendelkezésként az Abtv. 27. §-át. Az indítványozó megjelölte az Alaptörvény sérülni vélt rendelkezéseként az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdését és a XXVIII. cikk (1) bekezdését.
- [14] Az Alkotmánybíróság Ügyrendjéről szóló 1001/2013. (II. 27.) Tü. határozat 32. § (6) bekezdése szerint alkotmányjogi panasz benyújtásának nincs helye – arra tekintettel, hogy az eljárás még folyamatban van – a Kúria felülvizsgálati jogkörben hozott hatályon kívül helyező és új eljárásra utasító határozatával szemben, kivéve, ha az a tartalma alapján – a Kúria kötelező utasítása miatt – az eljárást lezáró döntésnek minősül. Az Alkotmánybíróság megállapította, hogy a Kúria ítélete az új eljárásra kötelezett GVH számára az indítványozó által sérelmezett körben kötelező utasítást tartalmaz, így az indítvány benyújtásakor az eljárás már lezártnak minősül, így alkotmányjogi panasz benyújtásának nem volt akadálya.
- [15] Az Abtv. 52. § (1) bekezdése előírja, hogy az indítványnak határozott kérelmet kell tartalmaznia. A kérelem akkor határozott, ha egyértelműen megjelöli az Abtv. 52. § (1b) bekezdés *a)–f)* pontjaiban foglaltakat. Az Abtv. 52. § (2) bekezdése alapján az

Alkotmánybíróság által lefolytatott vizsgálat az indítványban megjelölt alkotmányossági kérelemre korlátozódik.

- [16] Az alkotmányjogi panasz az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és a XXVIII. cikk (1) bekezdése vonatkozásában tartalmaz az Abtv. 52. § (1b) bekezdés e) pontja szerinti indokolást.
- [17] 4. Az Abtv. 29. §-a értelmében alapvető feltétel, hogy az alkotmányjogi panasz a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességet tartalmazzon, vagy alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést vessen fel.
- [18] Az Alkotmánybíróság előjáróban kiemeli, hogy feladata az Alaptörvényben biztosított jogok védelme, és nincs hatásköre a rendes bíróságok jogalkalmazását felülbírálni, hiszen a bírósági joggyakorlat egységének biztosítása a bíróságok, elsősorban a Kúria feladata. {3119/2016. (VI. 21.) AB végzés [30] pont, 3309/2012. (XI. 12.) AB végzés [5] pont}
- [19] Az indítványozó az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének és a XXVIII. cikk (1) bekezdésének sérelmét egyaránt abban látta, hogy az eljáró bíróságok nem orvosolták a GVH eljárásában elszenvedett azon jogsérelmét, hogy a hatóság csak 32 hónap és 10 nap elteltével tájékoztatta arról, hogy nem ismeri el az engedékenységi kérelmezői státuszát. Ebből kifolyólag gyakorlatilag a versenyfelügyeleti eljárás legnagyobb részében abban a hiszemben gyakorolta az ügyféli jogait és kötelezettségeit, hogy bírság mellőzése iránt benyújtott engedékenységi kérelme elfogadásra kerül.
- [20] Az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdésének XXVIII. cikk (1) bekezdésének megsértését állító indítványi résszel összefüggésben az Alkotmánybíróság hangsúlyozza, hogy nem foglalhat állást a bíróság döntési jogkörébe tartozó bizonyítékértékelési, szakjogi vagy kizárólag törvényértelmezési kérdésben. {3392/2012. (XII. 30.) AB végzés, Indokolás [6]; 3017/2013. (I. 28.) AB végzés, Indokolás [3]; 3028/2014. (II. 17.) AB végzés, Indokolás [12]; 3098/2014. (IV. 11.) AB végzés, Indokolás [28]}
- [21] A Kúria ítéletében részletesen megindokolta, hogy az indítványozó jogszabályi felhatalmazás hiányában nem részesülhet az engedékenység kedvezményében, így az időmúlás sem alapozhatja meg az indítványozó engedékenységi kedvezményben történő részesítését. {kúriai ítélet [348]-[354] pontok}
- [22] Az Alkotmánybíróság utal arra, hogy 3344/2023. (VII. 5.) AB határozatban már vizsgálta alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként, hogy „az Alaptörvény XXIV. cikk (1) bekezdése és – a közigazgatási határozat későbbi bírósági felülvizsgálata tekintetében – XXVIII. cikk (1) alapján milyen következményekkel jár versenyügyekben a versenyfelügyeleti bírság kiszabása során az ügyintézési határidő túllépése és az erre történő indítványozói hivatkozás esetén milyen alkotmányos elvárások támaszthatók a hatósági, illetve bírósági eljárás vonatkozásában az ügyintézési határidő túllépésére vonatkozó kifogás vizsgálata során.” {3344/2023. (VII. 5.) AB

határozat, Indokolás [21]} Következésképpen a jelen ügy nem vet fel olyan alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdést, amelyet a tisztességes hatósági és bírósági eljáráshoz való joggal összefüggésben, alkotmányos jelentőségű eljárási szabályok érvényesülését érintő, alapvető alkotmányjogi jelentőségű kérdésként vagy a bírói döntést érdemben befolyásoló alaptörvény-ellenességként lehetne értékelni.

- [23] Mindazonáltal az Alkotmánybíróság megjegyzi, hogy a támadott kúriai ítélet [390] pontja kifejezetten rögzíti, hogy a mögöttes felelősök felelősségi arányszámainak meghatározása során a felelősség mértékét befolyásoló, egyéni szubjektív körülményeket is értékelhet a versenyhatóság az új eljárás során, melynek során az egyenlő elbánás elvére figyelemmel kell lennie. Az Alkotmánybíróság megjegyzi továbbá, hogy 3344/2023. (VII. 5.) AB határozatában kifejtette, hogy „a törvényes és észszerű határidő megtartottsága nem feltétlenül esik egybe” {3344/2023. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [49]}, továbbá az észszerű határidő sérelme igazoltságának alkotmányos feltétele, hogy „az eljárás alá vont vállalkozásnak olyan konkrét, tehát nem általában vett, hanem az adott ügy releváns tényeire és körülményeire vonatkoztatott járulékos jogsérelmet kell igazolnia, amely ok-okozati összefüggésben áll az ügyintézési határidő túllépésével.” {3344/2023. (VII. 5.) AB határozat, Indokolás [53]}
- [24] Az Alkotmánybíróság mindezek alapján az alkotmányjogi panaszt – az Abtv. 29. §-ában írt befogadási feltételek teljesülése hiányában – az Abtv. 56. § (1)-(3) bekezdése alapján eljárva az Ügyrend 30. § (2) bekezdés a) pontja alapján visszautasította.

Budapest, 2024. július 9.

Dr. Horváth Attila s. k.,
tanácsvezető, előadó alkotmánybíró

Dr. Hörcherné dr. Marosi Ildikó s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Patyi András s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Szabó Marcel s. k.,
alkotmánybíró

Dr. Varga Réka s. k.,
alkotmánybíró

